

ACADEMIA ROMÂNĂ
SECȚIA DE ȘTIINȚE MEDICALE

ACADEMIA DE
ȘTIINȚE MEDICALE

I. SINESCU

V. TODE

C. SURCEL

ISTORIA UROLOGIEI ROMÂNEȘTI

Editura VIS PRINT, 2011

I. SINESCU

V. TODE

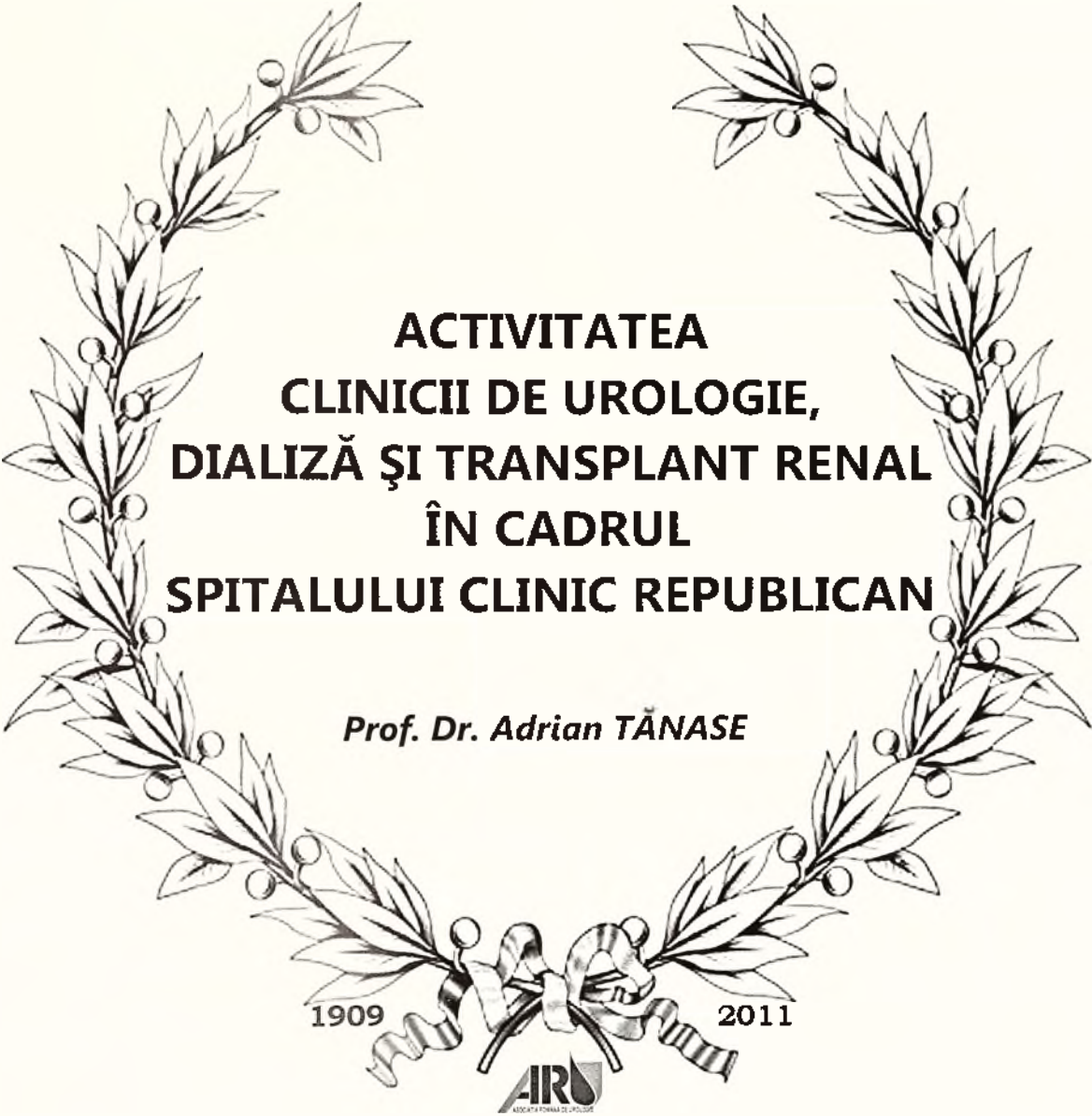
C. SURCEL

ISTORIA UROLOGIEI ROMÂNEȘTI

Ediția a II-a

Editura VIS PRINT, 2011

**ACTIVITATEA
CLINICII DE UROLOGIE,
DIALIZĂ ȘI TRANSPLANT RENAL
ÎN CADRUL
SPITALULUI CLINIC REPUBLICAN**

Prof. Dr. Adrian TĂNASE

1909

2011

ACTIVITATEA CLINICII DE UROLOGIE, DIALIZĂ ȘI TRANSPLANT RENAL ÎN CADRUL SPITALULUI CLINIC REPUBLICAN

Prof. Dr. Adrian Tănase,
*d.h.ș.m., profesor universitar, șeful clinicii Urologie,
Dializă și Transplant Renal*

I. Activitatea serviciului de Urologie

Dezvoltarea serviciului de Urologie în Republica Moldova este într-o legătură strânsă și directă cu activitatea Spitalului Clinic Republican.

Prima secție de Urologie de 25 paturi din Republica Moldova a fost organizată în incinta SCR în anul 1955, care a fost condusă de profesorul Solomon D. Goligirskii. Din 1962 în secție funcționează 50 paturi, șeful secției fiind doctorul în medicină Nicolae Nacu. În același an este fondat laboratorul "rinichi artificial", care este condus de doctorul în medicină Afanasie Tetradov. În secție activează așa specialiști ca Mihai Bîrsan, Alexei Kațîf, Vladimir Punga, Pavel Gavrilašcenco, se dezvoltă amplu activitatea urologică, începe lucrul științific, apar primele publicații. În 1971, în Institutul de stat de Medicină din Chișinău, la baza SCR, se organizează catedra de Urologie, condusă de conferențiarul Ana Axelrod. Ulterior, catedra este condusă de Medicul Emerit, conferențiarul Mihai Bîrsan, iar secția de către medicul de categorie superioară Eugen Iuhtimovschi.

Odată cu deschiderea noului edificiu al SCR în anul 1977, serviciul de urologie se dezvoltă la o nouă etapă, net superioară. Secția se extinde la 80 de paturi, potențialul practic și științific crește vertiginos. Se deschide cabinetul cistoscopic, ce implementează noi metode de diagnostic și tratament, crește vădit numărul intervențiilor chirurgicale.

Este important de menționat faptul, că începînd cu anul 1977 în secția de urologie au fost angajați mai mulți tineri specialiști: C. Lupașcu (șef de secție urologie din 1981 și pînă în prezent), Margareta Cazacu, etc.

Începînd cu anii 80 în secția de urologie se acordă asistență medicală specializată avansată, anual se efectuează circa 1200-1400 operații din cele mai complicate – la prostată, plastii uretrale și ale joncțiunii pielo-ureterale, nefroureteroectomii, nefroureterolitotomii, reconstrucția căilor urinare, tratamentul chirurgical al tumorilor renourinare, etc. Activitatea chirurgicală se menține constantă în decursul anilor în limitele 75-76%. În anul 1989 în SCR este instalat pentru prima dată în Moldova aparatul "Urat-P", care a permis aplicarea în practică a unei metode noi în tratamentul urolitiazii – litotriția hidraulică. Din anul 1995 în spital este montat un alt aparat, de o generație mai superioară – Litostar Multiline produs de firma Siemens, Germania. Tot în această perioadă este implementată o altă metodă

contemporană de tratament endoscopic la căile urinare inferioare și prostată prin intermediul Rezecției Transuretrale (TUR).

Specialiștii urologi în afară de activitatea în staționar permanent îndeplinesc un mare lucru consultativ, atât în cadrul policlinicii SCR, cât și în diferite instituții din municipiul Chișinău și republică pe linia aviasanului. În secție activează medici specialiști de categorie superioară cu o bună pregătire profesională în domeniul urologiei – O. Taranov, V. Gorbatovchi, V. Platon, doctor în medicină, I. Milici, C. Spănu, doctor în medicină. Ulterior au fost angajați în serviciul secției medicii G. Scutelnic, doctor în medicină, V. Tuchila, B. Baluțel și T. Moșneaga.

II. Activitatea serviciului de Dializă și Transplant Renal

Serviciul de Dializă și Transplant Renal și-a început activitatea în anul 1977, odată cu inaugurarea edificiului nou al SCR. Printre primii medici încadrați în secția nefrologie chirurgicală (prima denumire a secției) au fost Adrian Tănase (șef secție din 1977, numit îndată după terminarea internatului pe urologie), Victor Sagatovici, Maria Vizitiu, Nadejda Arsenii, Larisa Evdochimov și Nelli Cotulevici.

În anul 1981 este creată prima secție de Hemodializă cu 8 aparate SCD-8 și 50 paturi staționare, care cu un an mai târziu este transformată în Centrul de Hemodializă și Transplant Renal. Din inițiativa medicului șef, d-lui T. Moșneaga, au fost trimise la Moskova echipe complexe de specialiști pentru pregătirea în domeniul dializei și transplantului renal (medici-urologi, nefrologi, medici-laboranți, asistente medicale, ingineri). Primul transplant renal cu rinichi de cadavru a fost efectuat la 25 septembrie 1982 de către un grup de specialiștii din Institutul de Transplantologie din Moskova – P. Filiptev și I. Moisiuk împreună cu șeful catedrei, conf. M. Bîrsan, șeful secției A. Tănase și medicul V. Sagatovici.

Activitatea Centrului de Dializă și Transplant Renal al SCR a cunoscut o serie de realizări și implementări de performanță, majoritatea fiind aplicate în premieră națională. Este important de menționat, că prima Hemodializă din republică, în caz de insuficiență renală acută, a fost efectuată încă în anul 1962, la 4 noiembrie în SCR, vechea clădire, de către medicii Afanasie Tetrarov și Mihail Chiroșca. În anul 1963, medicul Vladimir Punga, mai întâi în experimental, apoi în practica clinică aplică dializa peritoneală. În cadrul noului sediu al SCR sunt implementate pentru prima dată metode curative ca hemosorbția (1981), plazmaferza și limfosorbția (1983), iradierea sîngelui cu raze ultraviolete (1983), tipizarea donatorilor și recipientilor în conformitate cu sistemul HLA (1982-1983), aplicarea dializei peritoneale semiautomate (1986), hemofiltrarea și hemodiafiltrarea (1998-99), biopsia aspirativă și prin puncție a rinichilor (1992, 1994). Începînd cu anul 1983 în secție este instalată al doilea sistem pentru dializă SGD-8, astfel numărul aparatelor au ajuns la 16, iar din anul 1998 numărul locurilor de dializă a crescut la 20.

În prezent Centrul dispune de o tehnologie modernă de dializă ce corespunde exigențelor și cerințelor actuale (sistemă de epurare a apei, 24 aparate de dializă Fresenius 4008B,S, mixere). Pe parcursul activității în Centrul de Dializă și Transplant Renal (1981-2010) au fost tratați prin dializă peste 1200 pacienți cu insuficiență renală cronică și circa 550 bolnavi cu insuficiență renală acută, s-au efectuat 265 operații de transplant renal, anual se efectuează peste 16000 ședințe de hemodialize. Din anul 2007 din nou este implementată dializa peritoneală ambulatorie (CAPD). Letalitatea pacienților aflați la dializă s-a redus de circa 10 ori în comparație cu primii ani de activitate, s-a majorat considerabil supraviețuirea pacienților dializați.

În Centru în diverse perioade au activat așa specialiști ca Victor Sagatovici, doctor în medicină, Arcadie Sapojnicov, doctor în medicină, Veniamin Hardac, doctor în medicină, Nelli Cotulevici, doctor în medicină, Ruslan Țurcanu, doctor în medicină, medicii de categorie superioară Victor Reaboi, Dumitru Mastak, Ghenadie Chiriac, Gheorghe Boțan, Svetlana Ghițu, Eduard Eșanu ș.a. În prezent, de rînd cu colaboratorii care au stat la baza creării serviciului – d.h.ș.m., profesorul universitar Adrian Tănase și Larisa Evdochimov, în Centru activează cu succes următoarele generații de specialiști – Sergiu Gaibu, Dorin Visterniceanu, Natalia Cornea, Vera Salî, Natalia Isac, Petru Cepoida, doctor în medicină, Igor Codreanu.

După aprobarea Legii Republicii Moldova "Privind transplantul de organe și țesuturi umane" (1999), în anul 2000 au fost implementate primele prelevări de rinichi de la cadavru în baza "morții cerebrale", iar în luna decembrie 2001 a fost efectuată prelevarea rinichiului donator de la mamă cu transplantare ulterioară la fecior. Pregătirea specialiștilor către aceste operații au fost efectuate în diferite Centre specializate din SUA, Israel, Belgia, Spania. Colaboratorii Centrului au luat parte activă la crearea noului proiect al Legii „privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane”, care a fost adoptat în anul 2008.

Centrul de Dializă și Transplant Renal colaborează destul de intens cu diferite organizații internaționale, printre care Asociația Europeană de Urologie, Asociația Europeană de Dializă și Transplant, Asociația Internațională de Nefrologie și Transplantologie, cu multe Centre specializate din Italia, Belgia, Spania, Germania, România, etc.

III. Activitatea Catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgică a USMF „Nicolae Testemițanu”

Catedra de Urologie și Nefrologie Chirurgică a fost înființată în anul 1962, de către profesorul Solomon D.Goligorski, iar mai apoi transformată în curs de urologie sub conducerea conferențiarului Vladimir C. Punga (1965-1971). Începînd cu anul 1971, cursul este reorganizat din nou în catedră și este condus pînă în 1974 de conf. A. Axelrod, iar din 1974 pînă în 2001, în fruntea catedrei se află conf. Mihai Barsan, doctor în medicină, Medic Emerit din Republica Moldova.

Din anul 2001 titularul catedrei Urologie și Nefrologie Chirurgică este d.h.ș.m., profesorul universitar Adrian Tănase.

Pe parcursul existenței sale, în cadrul catedrei au activat personalități remarcabile în domeniul urologiei, precum N. Nacu, N. Bogomolnii, M. Chiroșca, I. Mastica, A. Cațif, B. Sasu, V. Untilă, N. Starciuc, A. Tetrarov și alții.

Scopul principal al procesului didactic la catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală este să ofere cunoștințe temeinice studenților și medicilor rezidenți în domeniul urologiei și nefrologiei chirurgicale. Ciclurile de studiu se orientează asupra următoarelor compartimente:

1. Urologia și Nefrologia Chirurgicală pentru studenții anului IV, facultatea de Medicină Generală
2. Sexopatologia – Curs opțional pentru studenții anului V, facultatea de Medicină Generală
3. Urologia, ciclu de bază pentru medicii rezidenți la specializarea: "Urologie"
4. Nefrologie Chirurgicală, Andrologia – ciclu de bază pentru specializarea prin secundariatul clinic
5. Urologia, ciclu conex pentru medicii rezidenți la specializarea: "Chirurgie", "Ortopedie și traumatologie", "Medic de Familie", "Morfopatologie", "Obstetrică și Ginecologie"; "Medicina de laborator", „Dermatologie"
6. Urologia, Nefrologia Chirurgicală, Medicina sexuală și Andrologia pentru medicii cursanți în cadrul FPM.

Programele de instruire corespund exigențelor actuale, didactice și de specialitate, sunt aprobate la comisiile metodice universitare și postuniversitare. În procesul de studii sunt utilizate pe larg tehnologiile informaționale contemporane. Colaboratorii catedrei au elaborat mai multe materiale didactice, doar în ultimii ani au fost editate 8 recomandări metodice. Pentru prima dată a fost editat cursul de prelegeri în limba română pentru studenți și rezidenți sub redacția Prof. A. Tănase „Urologie și Nefrologie Chirurgicală”.

Activitatea catedrei a fost acreditată de către comisia Națională de acreditare în luna martie 2007.

Catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală este preocupată de următoarele teme științifice:

1. Tratamentul Insuficienței Renale Acute și Insuficienței Renale Cronice
2. Nefrolitiază și infecția urinară
3. Obstrucția infravezicală
4. Disfuncția erectilă.

Pe parcursul activității, cercetările științifice au fost finalizate prin susținerea a 26 teze de doctor și doctor habilitat în medicină, dintre care 1 teză de doctor habilitat și 8 de doctor în medicină au fost susținute în ultimii 10 ani. Au fost publicate și editate 2 culegeri de lucrări științifice și o monografie.

Colaboratorii catedrei și secțiilor specializate au publicat peste 500 de lucrări științifice, atât în revistele din țară, cât și din străinătate, dintre care circa 250 în ultimii 10 ani. Au fost implementate în practică peste 50 metode de diagnostic și tratament în domeniul ocrotirii sănătății, au fost autorizate 15 invenții, 30 inovații.

Realizările științifice ale catedrei au fost valorificate prin participare la congrese, conferințe, simpozioane, mese rotunde și prin implementarea la diferite nivele. Astfel, colaboratorii catedrei au organizat 4 conferințe în domeniul urologiei și 3 conferințe în domeniul Nefrologiei, Dializei și Transplantului renal, precum și 3 cursuri educaționale al Școlii Europene de Urologie:

- În 1997, Simpozionul de Urologie ESU, sub egida Asociației Europene de Urologie ESU/EBU, cu participarea savanților din Olanda, Franța, Irlanda, Italia, Spania

- În 1998 la Chișinău a avut loc prima Conferință de Nefrologie, Dializă și Transplant renal, sub egida ERA-EDTA
- În 2003 a fost organizată a III-a de Urologie și a II-a de Nefrologie, Dializă și Transplant Renal și Școala Europeană de Urologie, la care au participat medicii urologi și nefrologi din R.Moldova și peste 30 de savanții din țările europene
- În 2006 a fost organizat al IV Congres de Urologie, Dializă și Transplant Renal, la care au participat circa 50 specialiști din străinătate.

Colaboratorii catedrei au prezentat comunicări la diverse manifestări științifice organizate peste hotarele republicii (Olanda, România, Austria, Elveția, Italia, Spania, Turcia, Rusia, Ucraina). În decursul ultimilor ani catedra întreține relații de colaborare cu mai multe centre urologice din Europa și țările CSI. Astfel, mai mulți colaboratori ai clinicii au beneficiat de stagieri peste hotare țării în SUA, Israel, Belgia, Olanda, Austria, Suedia, Italia, Franța, Romania, Rusia și Ucraina.

Practic, toți colaboratorii catedrei au vizitat clinicele de profil din Romania, 2 teze de doctorat au fost parțial realizate în Clinica de urologie din Viena (A. Oprea), Clinica de Urologie din Iași, România (E. Ceban). Două teze de doctorat au fost realizate în urma deplasării colaboratorilor catedrei la clinicele de Urologie din Târgu-Mureș (I. Dumbrăveanu, V. Ghicavii) și Clinica de Urologie a Academiei de Medicină din Moscova (O. Dolghii).

În decursul existenței sale, catedra a stabilit raporturi de colaborare cu mai multe clinici de specialitate de peste hotarele republicii și colaborează pe bază colegială cu catedrele din cadrul Universității de Medicină și Farmacie (Chișinău), cu catedrele de urologie a universităților de medicină din Timișoara, Cluj-Napoca, Tîrgu Mureș, București și Iași (România), Centrul de Coordonare în Transplantul de Organe din Barcelona (Spania), Clinica transplant de organe a Spitalului Saint-Luc (Belgia), Societatea Europeană de Urologie (Amsterdam), Institutul de andrologie și sexopatologie din Kiev (Ucraina), Universitatea "Vita e Salute", centrul de Medicina sexuala din Milano, Italia, Renal Sister - Institutul Mario Negri (Italia).

Întreg colectivul catedrei este membru cu drepturi depline al Asociației Europene de Urologie (EAU), cu sediul în Olanda. Prof. A. Tănase este membru al Asociației Europene de Dializă și Transplant din anul 1993, membru de onoare a Societăților de Nefrologie și Urologie din România, Doctor Honoris Causa al Academiei Internaționale de Informatizare din New-York, SUA.

Activitatea clinică. Catedra Urologie și Nefrologie Chirurgicală dispune de 4 baze clinice:

- Spitalul Clinic Republican – secția Urologie (60 paturi) și Centrul de Dializă și Transplant Renal (50 paturi)
- Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime” – secția Urologie (35 paturi)
- Spitalul Clinic Municipal de Urgență – secția Urologie (30 paturi)
- Spitalul Clinic Municipal pentru Copii Nr.3 „V. Ignatenco” (30 paturi).

În secția Urologie a SCR se acordă asistență medicală specializată de nivel avansat, iar anual se efectuează circa 1400-1500 intervenții chirurgicale din cele mai complicate, sporind numărul intervențiilor endourologice.

În practica medicală a Republicii Moldova, nemijlocit de către colaboratorii catedrei au fost implementate mai multe metode noi de diagnostic și tratament, precum: Rezecția transuretrală a prostatei – TUR.P, Incizia transuretrală a prostatei – ITUP, Rezecția transuretrală a tumorilor vezicii urinare – TUR.V, uretrotomia internă optică – UIO, diagnosticul și tratamentul endourologic în patologia căilor urinare superioare, puncția

ecoghidată a prostatei, biopsia renală, biopsia prin aspirație a transplantului renal, Puncția ecoghidată a chistului renal, Nefrostomia percutanată ecoghidată. În diagnosticul maladiilor uronefrologice este utilizată la scara largă ecografia, inclusiv Doppler, metodele radioizotopice, tomografia computerizată, rezonanța magnetică.

În ultimii ani colaboratorii clinicii au elaborat standardele medicale de diagnostic și tratament al maladiilor uronefrologice, precum și a protocoalelor naționale și instituționale în domeniul Urologiei, Dializei și Transplantului renal.

*Profesorul Adrian TĂNASE,
șeful Clinicii de Urologie, Dializă și Transplant Renal, USMF „Nicolae Testemițanu”,
Spitalul Clinic Republican, Chișinău, Republica Moldova*

*Pionerii implementării hemodializei și dializei peritoneale în R. Moldova, medicii urologi
Vladimir Punga (la stînga) și Afanasie Tetrarov (la dreapta), Chișinău, 1972.*

*Prima ședință de hemocarboperfuzie. Al 3-lea din stînga – Dr. Adrian Tănase.
Anul 1981, Chișinău, Spitalul Republican.*

*Împreună cu marele prieten și învățător al urologilor din R. Moldova, profesorul Petru Drăgan,
șeful clinicii urologie, Timișoara, România (simpozionul de endourologie, Sovata)*

Academician Nicolae A. Lopatkin, Moskova, urologul principal din Federația Rusă (Viena, 2006)

Prof. A.Tănase (Chișinău), Prof. I. Sinescu (București), Prof. F. Miclea (Timișoara)

*Colectivul Catedrei Urologie, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău.
Sus - conf. Andrei Oprea, conf. Mihai Popov, conf. Ion Dumbrăveanu, conf. Vitalie Ghicavîi, conf. Emil Ceban; Jos - as. Eduard Pleșca, conf. Constantin Guțu, prof. Adrian Tănase, conf. Mihai Bârsan (2009).*

